

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne prispevka ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50 kr., za četrto leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Cesar Franc Jožef I. ☼ 1848—1898.

Narodi širne avstro-ogrske države so danes letos izrednega veselja: njih premodri in viteški vladar — presvetli cesar Franc Jožef I. obhaja danes dan 2. decembra svojo vladarsko petdesetletnico!

Srečni narodi, srečen vladar!

Letošnje leto je za podanike naše širne domovine jubilejsko leto; v dan 2. decembra 1898 minulo je baš petdeset let od onega dne, ko je naš nad vse ljubljeni vladar nastopil prestol Svojih pradedov, a ob enem zamenjal sladki, brezskrbni čas Svoje presrečne mladosti s težavnim bremenom knežjega poklica...

Petdeset let nas ščiti in varuje presvetli cesar Franc Jožef I.!

Kdo še ni čul imenovati leta 1848.? — Krvavi upori razsajali so tedaj v naši državi. Z laških ozemelj in ogrskih ravnin zažvenketalo je orožje proti habsburški cesarski hiši. Temeljno zidovje nje države se je že majalo; kar nastopi mladi cesar Franc Jožef I. ter pomiri razburkano valovje divjega upora, pred svoj prestol pa pokliče zastopnike svojih narodov ter sklene z njimi zakone, ki so državo in razmere v njej na novo uredili. To je bilo pred vsem potreba ukreniti, zakaj, vihar je bil že dosegel skoro višek svoje uničujoče moči! Pa mladi, a modri vladar si je takoj vedel razjasniti položaj in z mladeniškim pogumom je rešil narode in dinastijo pogube.

Naš presvetli cesar je tedaj prvi ustanovni vladar avstrijski.

Cesar Franc Jožef I. je uredil našo državo z neprimerljivo spretnostjo in modrostjo in preustvaril jo je po modernih in svobodnih zahtevah v srečo in blagor podanikov svojih.

No, 1848. leto je minulo in zapustilo marsikako nesrečno srago še za seboj, kajti iz jednega zla se jih je bilo v poznejših desetletjih še nekaj rodilo, toda obupal Avstrijec ni, ker mu je v miru kot boju pogum dajal njegov viteški vladar — mladi cesar Franc Jožef I.

Koliko že pač pomeni v navadnem človeškem življenju dōba pol stoletja, koliko pa še le v vihnem in preminjajočem življenju slavnega vladarja, kakor je naš cesar, koliko pomeni ta dōba za preustrojene kronovine pod njegovim žezlom, za telesni in duševni blagor skoraj pol stotilijonskega ljudstva! In vsi ti milijoni občutijo danes z neizmerno radostjo povra-

tek 2. decembra po 50 letih, gledajo s tisto navdušenostjo k svojemu osivelemu vladarju-jubilarju, kakor so mu zrlj današnjega dne pred 50. leti v skoraj otroško-mladeniško, vendar po izkušnjah že možato obličje.

Če se ozremo torej nazaj v preteklo dōbo petdesetih let, najdemo obširno in debelo knjigo zgodovine, ki obsega žalostne in vesele dogodke naše države, nič manj pa tudi žive dokaze, kako očetovsko je cesar Franc Jožef I. ljubil svoje narode in bil jim kot rešilni angelj v nesrečnih dneh na strani. Tu ni čuda torej, da si je On v kratkem času pridobil srca vseh svojih podanikov! Ni ga dogodka v cesarski hiši, da bi ga ne občutil slehern podanik širne Avstrije.

S cesarjem Franc Jožefom I. trpi in se raduje Avstrijec, bodisi katerega koli rodu ali stanu, in tako bi se lahko reklo, da je usoda v cesarski naši hiši zajedno usoda v hiši sleherne družine v naši državi.

Čuda torej ni, če se trudi slehern prebivalec naše države 2. dan decembra kar močje slovesno obhajati.

Postavodajni zastopi, javne oblasti, razne korporacije, stanovi in zavodi, društva, zasebniki — slehern državljan bi rad ta dan pokazal glasno in jasno svoja odkritosrčna čutila do nad vse modrega vladarja, našega presvetlega cesarja, in vse tekmuje v patrijotičnih čutilih do vzvišeno osebe cesarjeve in habsburške dinastije. In pri tem slavlji Slovenci nismo zadnji!

Neomahljiva udanost in zvestoba napolnjujeta srca slehernega Slovenca do presvetlega našega cesarja Franca Jožefa I. in mu hoče ta svoja čutila tudi pred Njegovim prestolom dokazati. Vsaj Slovenci vemo in čutimo, kaj nam je podelil z ustavo, nič manj pa z brezštevilnimi drugimi dobrotami, kojih smo pod Njegovim svetlim žezlom deležni! Slovenec ni nehvaležen! Ko je že marsikateri rod zgubil udanost in zvestobo do svojega vladarja, Slovenec jo je neomajano netil v srcu svojem, da je nastala prislovica: »Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovencev ne gane«; in kakor vselej, kipi tudi danes v tem svetem trenutku — v dan 2. decembra 1898. leta — odkritosrčna molitev k Vsegamogočnemu:

Bog ohrani, Bog obvaruj,
Nam cesarja — Avstrijo!

Državni jezik v Avstriji bodi mednarodni!

V predzadnji številki „Domovine“ se je v nekem članku omenilo, na kakšen način moremo priti do enakopravnosti; vendar nasvet, v c. kr. urade in v c. in kr. armado uvesti neutralen, nam popolnoma tuj jezik, zdi se početkom marsikomu neizvedljiv.

Če si ogledamo razne države po Evropi, opazimo, da druge države nimajo mnogo sitnosti gledé državnega jezika, ker v celi državi prevlada eden narod vse druge, n. pr. na Francoskem so večinoma Francozi, v Italiji Italijani, na Nemškem Nemci itd. Edina Avstrija je nek konglomerat skoraj vseh evropskih narodov: tukaj najdeš poleg oholih Nemcev in Madžarov brate Čeha, Poljake in Rusine, Slovahe, Srbe, Bolgare in Rumune, Slovence, Hrvate, Lahe, Turke in Grke, Žide in Cigane. Srečna Avstrija! Umljivo je, da v taki državi je res težavno vladati, hoče li se ustreči željam posameznih narodov.

Kako je pa z državnim jezikom? To uganka sta drastično rešila Nemec in Madžar. V avstrijskem cesarstvu uvedel se je nemški jezik v šole, c. kr. urade in v c. in kr. armado, da bi se pa njegov obstanek zagotovil na veke, preskrbljeno je z janičarskimi šolami po slovanskih krajih, da se večina slovanskega naraščaja polagoma privadi nemškemu jeziku. — Enako nalogo ima v ogrskem kraljestvu mogočni Madžar. Skoraj neverjetno je, kako ravna z ubogimi Slovaki in tudi s Hrvati. Vse mora dišati po madžarščini, celo slovanskim osebnim imenom ne prizanaša. Madžarski jezik prevlada celo kraljestvo in vsak upor zaduši se s silo.

Ako bi človek, ki ne pozna razmer, opazoval te čudne odnose, mislil bi: v Avstriji mora gotovo biti nemški jezik po zakonu potrjen kot državni jezik, sicer odkod bi si jemali Nemci toliko pravico z nemščino pitati vse druge slabše narode? Tukaj se ravno vidi drznost in samosila oholega Nemca! Čeravno smo si po avstrijskem zakonu vsi jednaki, torej smemo uživati jednake pravice in — da si po zakonu nimamo nobenega določenega državnega jezika, vsilil se nam je nemški jezik povsod in kolikor večjo potrpežljivost smo imeli z razvajenimi Nemci, tem več nasilstva smo morali prenašati.

Ali je nemški jezik drugim narodom v kvar? Gotovo! Le pogledajmo si domače razmere. Komaj začne slovenska deca hoditi v šolo in sliši nekoliko materinega jezika, se ji pride že z blaženo nemščino naproti, katera se ji vtepa v glavo do zadnjega šolskega leta. Vendar to ni Nemcem zadosti. V strahu, da bi slovenski naraščaj ne bil prevelik, osnovali so društvi „Südmark“ in nemški „Schulverein“, kateri delujeta skupno na to, da se slovenščina v njih področju zatira in na istem mestu šopiri nemški jezik. Koliko slovenskih otrok je tem potom že izgi-

nilo v nenasičljivo nemško žrelo! — Slovenci nimamo ne ene slovenske srednje šole in tudi ne slovenskega vseučilišča, dasi je dovolj slovenske ukaželjne mladine, ki mora na domačih tleh liki tujec obiskovati nemške šole. Koliko nadpolnih slovenskih mladeničev se je v tem času toliko izpridilo, da so pozabili svoj materin jezik in se lahkomišelnost vrgli v naročje nemškemu zmažu! In če vkljub vsem oviram pride nekaj domoljubnih Slovencev do zaželenega cilja, kolike zapreke se jim delajo zopet pri službah! Vsak, kdor je Nemec ali nemškega mišljenja, svest si je boljše službe; za Slovence je drugačna mera. Ali se je potem čuditi, če vsled materijelnega pomanjkanja omahne marsikateri Slovenec ter stopi v vrsto janičarjev; da se mu ni bati očitanja tujcev, deluje še hujše zoper svoje brate nego pošten Nemec.

Če si ogledamo nasilstva z nemškim jezikom pri c. kr. poštah, sodnijah in pri drugih uradih, pri domačih polkih itd., pridemo do prepričanja, da vse to ima le namen, prisiliti nas do skrajnosti, učiti se nemški, ob enem pa zanemarjati materin jezik. — Slovenski jezik nima nobene veljave, ker je baje nerazumljiv, (seve nemškim ušesom!) sploh nevolja mora pograbit vsakega Slovence, ako bere v nemških časnikih o našem jeziku, kakor bi bili kakšni idiotje, ki si ne morejo pomagati brez nemškega pokroviteljstva.

Lahko se razvidi, da taka nasilstva zelo ovirajo razvoj našega milega naroda, in britke izgube, katere smo morali prenašati tekom let, občutimo najbolj na Koroškem. Slovenski Koročan, kateri je historično naša last, je večinoma v nemških rokah in tukaj se drastično vidi siloviti način, na kateri umejo Nemci podjarmljevati slovenski rod. Žalostni so taki pojavi, ki se dan za dnem ponavljajo in da nas niso že popolnoma poplavalili nemški valovi, zahvaliti se imamo edino jeklenemu značaju slovenskega naroda in umnim narodnim voditeljem. Slavni Vodnik gotovo ni pretiraval, ako je pel o Slovincu:

Išče te sreča, um ti je dan,
Našel jo boš, če nisi zaspan!

Vzdramimo se torej in ne smešimo se s praznimi upi na enakopravnost, dokler ne izpodrinemo glavne ovire nemškega nasilstva! Geslo vseh avstrijskih Slovanov bodi: Proč z nemškimi predpravicami, katere v zakonu niso utemeljene ter so le drugim narodom v kvar; proč s psevdo državnim jezikom, s pomočjo katerega se snujejo izdajalske spletke, ki pretijo razrušiti našo državo!

Naša Avstrija je zelo potrebna jednotnega državnega jezika, kateri bi vezal posamezne narode v eno celoto. Vpraša se samo, kateri jezik bi bil najprikladnejši, za vse avstrijske narode enako ugoden? Prepričani smo, da za to važno mesto ni nobeden jezik avstrijskih narodov sposoben, kajti katerega koli bi uvedli kot državni jezik, takoj bi si dotični narod svojil večje pra-

vice. Vzemimo si n. pr. madžarščino, tukaj bi ravno prišli iz dežja pod kap. Z italijanskim kot državnim jezikom podpirali bi laško irredento na Primorskem. Če bi pa uvedli katerega avstrijskih slovanskih jezikov, takoj bi zavist drugih narodov povzročila velikanski hrup. — Oglejmo si nekatere druge evropske jezike! Uvedenje angleškega jezika mrzelo bi vsem avstrijskim Slovanom. Ako bi se pa uvedel ruski jezik, podtikali bi nam Nemci panslavizem, izdajalstvo, sploh vse, kar more biti neprijetno vsakemu patrijotu. Iz tega sledi, da se more uvesti le romanski jezik, kateri je ob enem svetoven in kulturn in vsled tega zamore vsem avstrijskim narodom vzbuditi enako zanimanje. Tak jezik je edino francoski.

Slovenci, priprosti kakor izobraženi, so večinoma sovražniki vsakršnih novotarij, vendar tukaj bodi vsem naš smoter pred očmi: enakopravnost in mir. Ako se v naše šole, v c. kr. urade in v c. in kr. armado uvede francoski kot državni jezik, stori se velikanski korak v dosego enakopravnosti. Po tem še le bo zavladala enaka pravica za vse avstrijske narode, in kakor se bode slovenska mladina učila novega državnega jezika, tako se bodo morali tudi nemški paglavci ubijati s francoskim jezikom. Naše, dosedaj na videz slovenske, v istini pa ponemčevalne ljudske šole, izpreobrnile bodo se na mah v narodne šole, kajti Nemci bodo sami skrbeli, da se državni jezik uvede v ljudske šole še le potem, ko so se otroci popolnoma priučili materinščini. Ravno tako bode v naših srednjih šolah prišel nemški jezik polagoma ob vso veljavo, ker tudi tukaj bode narodna večina imela večje pravice. V c. kr. sodnijskih in drugih uradih rabil se bo poleg narodnega francoski kot uradni jezik. V domačih polkih prišel bo tudi narodni jezik v pošte, a kot jednotni jezik (za povelja) uvede se v c. in kr. armado francosčina. Da smo enkrat rešeni nemškega nasilstva, razvil bi se naš slovenski narod v nekaj letih, da bi bilo veselje.

Predragi slovenski kmet, ki se vkljub vsemu ponemčevanju nisi privadil nemškemu jeziku, ne boj se tudi te preosnove, za te ima francoski jezik le tolik pomen, da bodeš pritožbe in druge vloge za različne urade brez skrbi smel spisati v slovenskem jeziku in bodi uverjen, da prejmeš odgovor vsikdar slovenski. Slovenski mladinci pa se bo nudila prilika, širšemu svetu pokazati svoj izredni talent, s katerim se more tujemu jeziku priučiti veliko hitreje in lažje od nemške mladine. Zato se pa tudi ni bati, da bi potem v naših domačih uradih Slovence izpodrinila tuja gospoda in to tem manj, ker bi se nemški uradniki po Slovenskem morali poleg francosčine dobro priučiti slovenščini.

Na svetu je vse mogoče in zato se morda tudi med cenjenimi bralci najde kateri, ki se bode ironično namuznil, rekoč: ta ideja je za

LISTEK.

„Popevčice milemu narodu.“

Nekdaj smo bili srečni Slovenci, da se nam je rodil pesnik, pesnik „po božji volji“ vsako desetletje. To geslo je veljalo do Aškerca.

Zdaj pa vstajajo pesniki med nami kakor pomladanski cvet ob gorkem solncu.

Pod Aškerčevim žezlom se nam je zbudilo lepo število mladih pesniških talentov, ki nastopajo z ostro očitano osebnostjo na dan, in katerim je kumica moderna Vila.

A imamo tudi lepo število mladih talentov, ki so poslanci starih pevskih tradicij, in ki se zbirajo največ krog „Dom in Sveta“.

Da nam vstaja množina pravih pesnikov, to je najznamenitnejši pojav duševnega našega napredovanja.

Mila sreča mladim pevcem našim! Naj bi našli več poslušnosti in vsposodbuje, in naj bi jih ne ovirala in ne trla mrzka in pikra samovoljnost in enostranost kakor stare naše pesniške veljake, ona „kritiška“ samovoljnost, ki mora nežno čustvovanje pesnika le žaliti in mu kratiti veselje do pesništva.

Z veseljem lahko zopet kličemo: Nove pesmi, nove popevčice milemu narodu, katere je objavil mladi pesnik Anton Hribar, in katere je tiskal Dragotin Hribar v Celji v obliki, ki dela tiskarni vso čast.

Pesnik je sam pridjal svojim pesniškim gojencem prav prikupljivo sliko.

In pesmi same?

Pesnik jih naziva popevčice. Naslov bi lahko koga zavedel, da pričakuje drobnih, malovrstnih in malokitičnih pesmic, a temu ni tako. Pesnikove pesmi so kitic bogate, obile, a „drobne“ pesmice med njimi — ni.

Že to nam je zunanji pojav, da pri pesniku ne iščimo lirike!

In vendar je prvi oddelek popevčic naslovil pesnik: „lirične“. Pogledajmo jih:

Lirična je res „Naša pesem“, ta je tudi že vglasbena; tudi „Kolesarska“ je gotovo lirična. Vendar lirika „drobne pesence“ ni povsem značilna tem liričnim pesmim. Pesnikova lirika je marveč pomešana z epiko, katera često prevladuje. A kar je lirike, to je lirika, retorične, zgovorne, ponosite ode. Pesmi „Pomagaj nam, mili car!“ „Ne obupaj, Ljubljana bela!“ „Najlepši biser“ „Prvi cvetki“, so izraziti vzgledi v tem oziru. Druge pa bi bil pesnik lahko ravno tako, ali še

bolj umestno razvrstil med pesmi pripovednice, posebno velja to za pesmi: „Ženin kos“, „Vabljeni ptič“, „Srečni Janko“, „Tihotapčeva žena“, „Hajduška nevesta“, „Pastirček Miha“ itd.

Ostale pesmi je razvrstil pesnik v balade, romance in junaške pesni.

Prave balade po vsebini in obliki Hribarjevih balad ne moremo imenovati. Lahko jih, kar se tiče snovi, ne pa kar se tiče izvedbe. Tragična snov, kratek, pomembnopoln zlog, kjer misel misel podi, pesem polna slikovitih mislij, strastno, hlastno se drveča od kitice do kitice; pesem, katere obris je slikovit kakor oni strmečih, kipečih čeri divjega pogorja nad peničim se razbrzdanim morjem; pesem, lirika in epika ob enem, — to je balada.

Vzorni vzgled ji je: Götthejev „Erlkönig“, „Fischer“. Slovenci imamo lepe ponosite vzglede v Prešernovih in posebno v Aškerčevih baladah.

V tem smislu zadevne pesmi tedaj niso balade, ampak bi se mogle primerjati bolj Schillerjevimi na dolgo in široko razpredenim „baladam“.

Aškerc je pravo označil balado, ki takoj seže „in medius res“, ki začne v sredini, naš pesnik pa pripoveduje rad „ab ovo“, od začetka, ne prenaagli se, ampak dobrovoljno, polagoma na

pust. In vendar je to edini pot, po katerem pridemo do zaželjenega smotra. Ali pa ni to smešno, če leta in leta moledujemo, da dobimo v katerej slovenski vasi kakšen dvojezični poštni pečat, in če se na opetovane prizive pri državnih uradih slednjič vstreže s slovenskim odgovorom? Ko pri takih prilikah opazujemo zmagonosne obraze, vprašamo se nehote: kaj smo prav za prav dosegli? Sramovati bi se morali na to vprašanje odkritosrčno odgovoriti; a če vprašamo, kaj so pri nas v tem času dosegli Nemci? priznati moramo z boleščjo, da veliko, zelo veliko! Pri nas se mnogim Slovencem to radikalno ponemčevanje ne zdi tako nevarno; a na Koroškem vidijo se tako žalostne posledice, da utegnejo sčasoma biti vsem Slovencem usodne. In če z vednim prosjačenjem dregamo v nemškega lisjaka, da nam slednjič godrnjaje prepusti kakšno drobtino svojega bogatega deleža, potem si veseli čestitamo: „O, Slovenci postali smo radikalni!“ . . . Ti moj Bog, Slovenci in pa radikalni!? (V neslogi!!)

Morebiti se nam oporeka: ako je ta ideja edino prava, zakaj je niso že uporabili drugi avstrijski Slovani, n. pr. Čehi? Mogočni češki narod ima drug smoter pred očmi: neodvisno češko kraljestvo. S svojim istinito radikalnim postopanjem dosegli so tudi v kratki dobi toliko, da jih občuduje celó njih smrtni sovražnik, Nemec. Vsekako pa bodo svoje končne namene le pospešili, ako z nami vred napovejo sedanji rabi nemščine kot državnega jezika brezobzirno vojsko. In če se jim tudi posreči doseči svojo državo ter tako večinoma odpraviti nemške predprave, — armadni jezik bo ostal tudi potem brez dvojbe za celo Avstrijo nemški; torej zopet prednost in — vsaj v očeh preprostega ljudstva — „večvrednost“ nemščine. Ako bi državni, oziroma armadni jezik bil mednarodni, izgubila bi nemščina za Slovane mahoma svoj mameči blesk ter svojo nevarno privlačnost.

Končno pa opozorimo vse tiste, katerim se zdi ta ideja pustna, da Nemci ne prikrivajo več svojih nakan, ampak (kakor se bere v „Ost-deutsche Rundschau“) bodo napeli vse moči, da se odpravijo jezikovne naredbe in se kmalu postavno uvede nemški kot državni jezik.

Pozor torej, č. gg. poslanci! Pripravite se že sedaj na boj, ki bode odločilen za vse avstrijske Slovane! Slovanska nesloga znana je že po vsem svetu, vendar tukaj naj blagovolijo vsi slovanski poslanci napraviti častno izjemo in vzajemno pobijati nemške krivične zahteve, vedno povdarjajoč: državni jezik v Avstriji bodi mednarodni! Tako bode pomagano nam in našim hratom.

Če pa vkljub vsem dobrim opominom ne krenemo na boljšo pot, podobni smo sitnemu, jetičnemu bolniku, ki vedno nadleguje zdravnik, dokler mu ne da kakšnih kapljic v „polajšanje“. In to „polajšanje“ navdaja siromaka z blaznim upanjem, da bo kmalu okreval, — do zadnjega vzdihla.

široko in dolgo pripoveduje, a pripoveduje prijetno in lepo.

Bolj kot baladi prija Hribarjev zlog romanci in junaški pesmi. Junaške pesmi so mu one, kjer nastopajo junaki, in se godé važnejše, znamenitnejše reči, ki zadevajo večje skupine ljudstva, ves narod, a ne samo nekaterikov.

Nam se pa zdi, da bi pesnik bil lahko vse tri razpredelke: balade, romance, junaške pesmi združil v eno skupino pripovednih pesmij in jim dal naslov: „Istorije“.

Istorije! Kateri med narodom vzrasli olikanec jih ne pozna! One istorije, iz katerih je zajemal Jurčič svoje slikovite romane in povesti; one istorije, s katerimi očaruje slovenska babica v pozimskih večerih mlade in stare, da jim preleta mrz in vročina, strah in groza ter smeh in radost, srce, mozek in kosti!

Prav to so Hribarjeve pripovednice, babičine istorije v lepi pesniški obliki, v preprostem, prijetnem, neprehitečem se in raje obširnem, mičnem in gibčnem ter v komodnem, zlogu v prav narodnem duhu. In to je posebna prednost pesnika Antona Hribarja.

On nam je vstvaril v svojih pesmih „slovensko istorijo“, pesniško istorijo, za katero ima naš narod še nevzdignjenih težkih zakladov in

Celjske novice.

(Moško in žensko podružnico sv. Cirila in Metoda), kateri spita menda spanje pravičnega, usojamo si pozivati, da skličeta redne občne zборе, da izvemo tam, ali res ni mogoče, da bi se mogli gibati ti dve društvi v Celju tako, kakor delujejo podružnice po drugod, zlasti na deželi celó v malih krajih ter da se na mesto odišlih odbornikov volijo novi, kateri se bodo hoteli za uspešno delovanje tudi brigati in ne ostati odborniki samo na papirju, kar se zamore nekaterim izmed sedanjih z vso pravico očitati. Človeka mora zares srce boleti, če opazuje, kako se dohodki te velevažne družbe od leta do leta krčijo in to ne malo vsled brezbriznosti nekaterih podružnic, oziroma njihovega vodstva. Baš Celjani, katerim nam vzdržuje družba otroški vrtec, moramo pokazati, da znamo vpoštevati veliko važnost družbe, zaradi tega je pa potrebno, da se podružnici nekoliko predramita in želimo le, naj bi se prav krepko zdramila tudi ženska podružnica celjska, od katere vemo le toliko, da se je koj po porodu zazibala v sladko spanje, iz katerega se naj predrami sedaj, da se ne bode moglo očitati celjskemu ženstvu, da nima razuma za take naprave, kakor je baš družba sv. Cirila in Metoda. Na delo torej!

(Miklavžev večer) priredi „Celjska pevsko društvo“ v ponedeljek, dne 5. decembra t. l. v „Narodnem domu“ v Celji. Vzpored je sledeči: 1. M. Hubad: „Škrjanček poje, žvrgoli“, nar. pesem, poje mešan zbor. 2. „Krojač Fips“, burka v jednom dejanju. 3. M. Hubad: „Prišla je miška“, nar. pesem, poje mešan zbor. 4. Sijajni nastop Miklavža, ki razdeli pridnim otrokom darila. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo 40 kr., otroci do desetega leta v spremstvu starišev so vstopnine prosti. Stariši se prosijo, da uvrste svoje otroke pri razdelitvi daril k zato pripravljeni mizi. Darila, na koja naj se razločno zapišejo imena, oddajo naj se pri slugi čitalnice v „Narodnem domu“.

(„Celjski Sokol“) ima svoj redni občni zbor v sredo, dne 7. grudna t. l. ob 8. uri zvečer v čitalničnih prostorih v Celji v „Narodnem domu“ s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav staroste. 2. Čitanje zapisnika. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo računskih pregledovalcev. 6. Volitev staroste. 7. Volitev podstaroste, petih odbornikov in dveh namestnikov. 8. Volitev treh računskih pregledovalcev. 9. Slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi uljudno odbor.

(Lep čin patrijotizma.) Tukajšnji posestnik umetnega paromlina, g. Peter Majdič, je v spomin 50letnega vladanja presv. cesarja Franc Jožefa I. dal dne 2. decembra praznovati vsem svojim podložnim, jim napravil velikanski obed-banket ter jih obdaril z denarji, da si tako zapomnijo srečni dan tega slavnega praznovanja.

kateri se bo v našem pripovednem pesništvu moral odkazati posebni predal, posebno mesto. „Polh lišček“, „Sova povražica“, „Smartin jok“, „Gomila“, „Morske deklice“, „Dvojni pokop“, „Divje deklice“, „Vragova nevesta“, „Krški zmaj“ itd. itd.: že ti naslovi sami vam pripovedujejo dražestne narodne istorije.

Naš pesnik je menda to občutil sam, ne da bi si bil tega tako izrazil svest:

Iz tebe sem povzel, kar dam ti, rode,
Povesti mične in resnice zlate,
Kar tvoje bilo, spet naj bode tvoje,
Kar je od bratov, spet naj bo za brate.“

(glej stran 1.)

Z veseljem povdarjamo, da stoji vse pesmi na isti pesniški višini in vrlini. Jezik je vseskozi pesniški, naroden, prikupljiv in lahek. Vidi se, da se pesnik z njim igra.

Posebnost pesnikova je tudi, naivno opisanje naivnih snovi. On govori po otročje z otroci, on govori s tiči in stvarmi, da se človeku dobro zdi.

Posebno lepa pesem v tem smislu je „Pastirček Miha“, ki bi rad kupil trobento od kramarja, pa nima denarja. Zato izmakne potrebni novic stricu Vidu. Ves srečen piska in trobi med ovčami na paši. Toda kaj je to? Ptice ga kregajo, vrana kliče: tat, tat, tat!, srakoper ga kara: čak, čak, čak!, brglez: Vid, Vid, Vid!, šoja:

(Volitve v okrajno bolniško blagajno v Celju) izpadle so neugodno, kakor ni bilo drugače pričakovati pri strastni agitaciji, grožnji in terorizovanju nasprotnikov ter premajhnem zanimanju slovenskih volilcev. Mestna volilna komisija postopala pa je tudi tako, da bomo o tem še govorili in v pritožbi tudi navedli, da tako se na celem svetu ne voli, kakor v Celji. Sram mora biti človeka, videti kako se v blato tep-tajo postave in predpisi.

(Grozna popustljivost.) Te dni videli smo pri nekem udu celjskega okrajnega šolskega sveta vabilo k seji okrajnega šolskega sveta. Čudili smo se, da si upa predsednik t. j. okrajni glavar celjski, pošiljati vabila k sejam tega v večini odločno narodnega zastopa edino le v nemškem jeziku, še bolj pa se čudimo, da gospodje, kateri sedé v tem okrajnem šolskem svetu, hočejo sprejemati taka vabila!

(V Celju) je bil na tukajšnji gimnaziji izključen nek tevtonski dijak Wagner, ki je v zadnjih počitnicah v svoji domovini na Gornjem Štajarskem vpil: „Heil Bismarck, pereat Habsburg!“ Taki so nemški patriotje.

(G. okrajni glavar celjski) je baje vojniškemu županu rekel, da naj pač strogo pazi, da nihče volilnega imenika ne prepíše ali si sploh kake pismene opombe ne napravi! Oj, kako znajo ti gospodje vrabce streljati s kanoni! Za tako malenkostno reč tako skrbijo, za druge velike sleparije in nepoštenosti pa so bili in so slepi in gluhi!

(Celjska „žaba“ alias „vahtarca“), katera kaj rada toži nad slovensko „Beamten-Denunciation“ in speva gorostasne jeremijade onim svojim privržencem uradnikom, katere morajo višje oblasti učiti „manir“, začela se je v zadnjem času zadirati na one državne uradnike, kateri imajo smolo in podedovan greh, da jih je rodila slovenska mati in kateri imajo toliko značaja, da vkljub vsemu prilizunstvu in pritisku od neke strani, ne zatajijo svojega pokoljenja in slovenskega imena, nego si upajo tudi matadorjem „vahtarice“ povedati v brk, da ostanejo zvesti svoji veri, domu in cesarju in da ne postanejo nikdar uskoki, kakoršnih baš „vahtarična“ stranka šteje med državnimi uradniki 99%. S slastjo in strastjo predbaciva svojim žrtvam, katere si poišče enkrat v davkariji, drugič zopet pri sodišču, ali pri pošti itd. pezdir, med tem ko ne vidi bruna v lastnem izdajalskem očesu. Pri svojem obrekovanju pa kaže „vahtarca“ očiten namen, škodovati obrekovancem ter skuša doseči njih premeščenje. Predobro nam je znano, kako težavno stališče imajo baš oni uradniki, kateri se ne sramujejo svoje slovenske narodnosti; vemo pa tudi, da ti uradniki nikoder in nikdar ne nastopajo kot politične osebe, da si vidijo, kako drugače smejo ravnati v tem oziru njih kolege, kateri prisegajo na nemški prapor. Zaradi tega pa nam tudi ni do tega, da bi jih zagovarjali in branili pred ondotnimi napadi one

strah! prepelica ga kara, da je ukradel: pet petic; kobilar že ve: da je bilo obilo, kar je ukradel. Žabe v mlaki ga zmerjajo: vrag, vrag, vrag! in lé-ga, lé-ga!, brencelj brenci: beži, beži; sova ga hoče vjeti: vjem te, vjem te! — In tat Miha jo strahu brez živine domu popiha, se spove materi in stricu, ki ga posvari:

Dobro da te niso oključale ptice.
Glej, da več ne vzameš,
Da ne bodo pele,
Ptice še grozneje,
Sove pa te — vjele!

Mihi se je odvalil kamen od srca:

Trobi, vrišče Miha,
Hrib in dol odmeva,
Groze mu nobena
Ptica več ne peva! (stran 55.)

Ta pesem je vredna, da se ponaša z njo vsako berilo za višje razrede ljudskih šol, in je prava sestra Levstikovim otročjim pesemcem.

Zato slovensko razumnštvo naj pridno seže po tej lepi, zabavni in kratkočasni knjigi.

„Ni svila svetla, niso solčni zlati, a ljubke narodne istorije
So kitice, ki v listih teh so brati.“

Naj se spolni pesnikova želja.

... da pesmi te do zadnje koče
Dospó, kjer sini so slovenske zemlje,
Od Drave sive do poskočne Soče,
Do skrajne meje, ki naš dom objemlje,
Triglavsko naj odmeva jih planina,
Gorice ljubke, ki dajo nam vina.

Dr. Mohorič.

gnojnice, katero izliva na-nje „vahtarica“, ker smo prepričani, da imajo glede vseh od „vahtarce“ jim predbacivanih pregreh čiste roke in mirno vest in ker je znano, da so baš slovenski uradniki v vseh uradih najboljši delavci, katerega priznanja jim odreči je najmanj kompetentna ona ostudna klika krog nemške „vahtarce“, katera jih na vse mogoče načine obira in denuncira.

(Porotne obravnave.) Pri porotnem zasedanju pri tukajšnjem okrož. sodišču sodilo in obsodilo se je pretečeni teden naslednje obtožence: Miha Vimpolšek, 22 letni delavec iz Dolnje vasi, obtožen hudodelstva težke telesne poškodbe, ker je dne 11. marca t. l. v Pohanci pri Artičah udaril Jožefa Pinteriča z motiko tako silno po glavi, da mu je prebil črepinjo. Poškodovani je po dolgem času komaj okreval. Porotniki so spoznali, da je bil obtoženi izživan in napaden ter mu je sodišče prisodilo le šestmesečno ječo, ker je prekorajčil meje samobrambe. — Jožef Jurač, 22letni kmečki fant iz Tolstovrha pri Doliču je obtožen, da je v noči 8. do 9. septembra t. l. pred Vanošekovo hišo ustrelil ljubimskega svojega tekmeča Ferdinanda Vivod. Obtoženi pripozna dolžitev, a dokazuje, da ga je ustreljeni s kolom preganjal, astrelil je v skrajni stiski le, da preganjalca preplaši, a pri tem ga smrtno zadel. Porotniki so prepričani, da je bila samobramba opravičena, zakar ga je sodišče obsodilo le zaradi protizakonite nošnje orožja na 5 gld. globe. — Tri dni skoraj je trpela obravnava zoper razupito tatinsko in roparsko družbo Zorin-Trafela-Vengust. Franc Zorin, kateri se je odtegnil lansko pomlad aktivni vojaški službi, postal je do lanske zime pravi strah vzhodnega in južnega Pohorja. Dognano je, da je pokradel v tem času nad 1000 gld. raznih vrednostij, navadno na skrajno drzen način. Glavni sodrug mu je bil pri vseh zločinih razupiti tat Anton Vengust, doma kakor Zorin od Sv. Duha pri Ločah, ter žena Frančiška Vengust in 16letni sin Franc Vengust. Razven te „uzorne“ družine spremljala je ves čas Zorina 21letna brezposelna Marjeta Trofela, doma od Sv. Vida pri Ptuj. V koči Vengusta našli so orožniki, ko se jim je posrečilo oba „ljubčka“ prijeti, ogromno zalogo najraznovrstnejših ukradenih predmetov. Zorina so izročili vojaški oblasti, kjer bo obsojen zbok begunstva in vseh doprinešenih hudobij. Ostale štiri obsodilo je porotno sodišče, in sicer Marjeto Trofelo v trimesečno ječo, Antona Vengust v osemletno, Franca Vengust v dveletno in Frančiško Vengust v 15mesečno ječo.

Na cenjena vprašanja glede „Ilustrov. narodnega koledarja“ odgovarjamo, da pričnemo istega razpošiljati prihodnji teden.

Spodnje-štajerske novice.

(Duhovniške premembe.) Premesčeni so čč. gg. kapelani: Andrej Bračič od Vel. Nedelje v Ruše, Anton Mojžišek od Sv. Ane na Krembergu k Vel. Nedelji, Alojzij Šijanec iz Ruš v Šoštanj in Ernest Trstenjak iz Šoštanja k Sv. Ani na Krembergu.

(Učiteljske premembe.) Za nadučitelja pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini je imenovan g. Josip Trček, dosedaj učitelj v Laporju. Nadučitelja gg. Anton Eberl v Tepini pri Konjicah in Jakob Jurko v Žcah sta s službama menjala. Kot začasni učitelj pri Sv. Florjanu pod Bočem je nameščen učiteljski abiturijent g. J. Jamšek. — Umrl je dne, 23. novembra t. l. od kapi zadet g. Leopold Potočnik, nadučitelj pri Sv. Martinu pri Vurberku. Lahka mu zemljica!

(Odlikovanje.) Naslove namestniških svetovalcev sta dobila okrajna glavarja v Celju in Mariboru, gg. grof Attems in Franc Kankowsky.

(V izpraševalno komisijo za meščanske in ljudske šole v Mariboru) so poklicani za dobo treh let gg.: H. Schreiner kot ravnatelj, prof. Luka Lavtar in Franc Janežič kot njegova namestnika, a kot člani dr. Jos. Marauer, dr. Janko Bezjak, Ivan Koprivnik ter vadni učitelji Ernest Leske, Stanko Marin in Josip Fistravec.

(Osebnosti.) Dvorni svetnik Julij Mitterbacher in višjesodni svetnik Ferdinand Rassen, oba pri graškem nadsodišču, šla sta v pokoj.

(Jubilejska slavnost v šolah) se mora vršiti danes povsod na odredbo naučnega mini-

sterstva po sledečem vzporedju: 1. Jubilejska slavnost obstoji iz svečane službe božje in šolske slavnosti. 2. Svečane službe božje se morajo vdeležiti vsi učitelji in šolska mladina; kjer so krajevne razmere neugodne, se sme nižja skupina oprostiti te slavnosti. 3. Po končani službi božji se zbero vsi učitelji in šolska mladina v šoli k šolski slavnosti; le tam, kjer so razmere take, da bi ne dostajalo prostorov, sme se nižja skupina te slavnosti oprostiti. 4. Pri šolski slavnosti razloži na primeren način šolski vodja oziroma kak ud učiteljskega zbora poseben pomen dneva in vladanja cesarja. Slavnost se konča s tem, da zapojejo otroci prvo kitico cesarske pesmi. Vse druge prireditve, deklamacije in petje naj z ozirom na globoko žalost zaradi smrti cesarice izostanejo. Šolska slavnost se mora vsekakor obhajati ta dan, ako bi se tudi zbok krajevnih razmer cerkvena slavnost morala na drug dan preložiti. Ta dan je po vsih avstrijskih šolah pouka prost.

(Iz celjske okolice.) Kako znajo brati slovensko celjski gospodje pri pošti: Oddal sem 27. m. m. listnico z naslovom „Sv. Gregor pošta Ortnik, Kramjsko“. Šla je listnica najprej v Št. Jur na južni železnici, od tam je prišla 28. m. m. v Maribor in tam še le se je menda našel uradnik, ki je zapisal „Ortenegg Krain“ in tako je dospela listnica z poštnimi pečati debelo preskrbljena na svoje mesto.

(Odbor občine Gotovlje) je v svoji javni seji dne 27. novembra t. l. soglasno sklenil, poslati ob priliki jubileja 50letnice vladanja Njih. Vel. udanostno izjavo na najvišje mesto ter prošnje za vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani in ravnopravnost na železnicah na Spodnje Štajerskem. Prošnje odposlale so se takoj državnemu poslancu vitezu Berksu.

(Iz Št. Petra v Sav. Dolini) se nam poroča, da so se ondotni narodnjaki že pred pol letom posvetovali, da ustanovijo v proslavo 50letnega cesarjevega vladanja neko primerno društvo ter se je izročila zadeva vplivni domači osebi, ki pa do danes še ničesar storila ni. Greh je res, ako oni, ki so zmožni in k temu poverjeni, ne storijo vse, da se po večini politično že zreli prebivalci v Št. Petru krepko organizujejo.

(Pri Sv. Jurju ob Taboru) je umrla gdč. Apolonija Južna, vrla hčerka ondotnega gostilničarja in poštarja. Preteklo nedeljo so jo pokopali. O njej se pač vresničuje pesem, katero so domači pevci takó ljubko zapeli na njenem grobu: „Blagor njim, kateri — v Gospodu zaspé, — V slavi nebeški — Se tam prebudé“. Bodi ji zemljica lahka!

(Občina Sv. Jurij ob Taboru in „Kat. pol. društvo za vranski okraj“) sta že pred davnim poslala prošnji za nadsodišče in vseučilišče v Ljubljani. — Odbor polit. društva pozivlja tem potom vse občine celega okraja, da storé isto, ako še niso storile. Prošnji naj se naslovita na državni zbor ter naj se pošljeta gosp. Francu Prislanu, tajniku društva, v Braslovče, ki jih bo oddal na pristojno mesto.

(Slov. pevsko društvo „Vranska Vila“) sklenilo je pri svoji zadnji odborovi seji prirediti v letošnjem predpustu dva velika koncerta in sicer dne 15. januarja in dne 2. februarja, kar naj bližnji kraji vzamejo blagohotno naznanje.

(Na železnici Velenje-Spodnji Dravograd) bodo imele vse postaje dvojezične napise in razglase. To je vsaj obljubil železniški minister na prošnje občin. Lehen, Golovabuka, Št. Janž, Pameče, Stari trg, Podgorje in Šmartin pri Slov. Gradcu. Prav tako!

(Huda luknja — postaja) Železniško ministerstvo je dovolilo, da se napravi pred Hudo luknjo pri Velenji poletna postajica. S tem je tej čudežni naravni votlini zajamčena lepa prihodnost, ker bodo jamo čedalje bolj obiskovali prijatelji narave in turisti. Lastnik, gosp. Janez Vivod v Doliču, želi, da bi ostala jama v narodnih rokah, a ker je sam bolehen, išče si tovariša v podjetju ali kupca, ki se naj pri njemu oglasi pismeno ali ustmeno.

(Bralno društvo v Letušu) zboruje v nedeljo, dne 4. decembra t. l. ob 3. uri popoldne v gostilničnih prostorih gosp. N. Zanierja s sledečim vzporedom: 1. Pozdrav. 2. Proslavljenje 50letnega vladanja Nj. Vel. presvetlega cesarja

Franca Jožefa I. s primernim nagovorom. 3. Poročilo predsednika. 4. Poročilo tajnika. 5. Poročilo blagajnika. 6. Volitev novega odbora. 7. Vpisovanje novih udov. 8. Nasveti in predlogi s posebnim ozirom na naročitev časopisov in knjig za bodoče leto. K obilni udeležbi in pristopu uljudno vabi odbor.

(Čudeži.) Zottl v Vojniku ne zna slovenski! Ko se mu je te dni izročila slovenska reklamacija zoper občinski volilni imenik, rekel je: „Jaz te „šprabe“ ne zastopim, moram jo dati Košutniku, da mi pove, kaj notri stoji!“ Čudno, on ne zna slovensko, njegova mati pa ni znala nemško. Kako sta se torej neki mati in sin razumela? Mende na prste kot muteci! To, da je rodila slovenska mati nemškega sina, je eden čudež, drugi čudež pa je, kako se temu nemškemu sinu slovenske matere slovenski jezik razvozla, kadar pride slovenski kmet v njegovo trgovino ali pa kadar leta okoli ter lovi slovenske volilce na nemčurske limanice. Pa pravijo, da se dandanes ne godé več čudeži! Le v Vojnik naj taki neverneži pridejo, pa Lodo kmalu čudeže videli!

(Iz Novecerkve) se nam poroča: Volitve v okrajno bolniško blagajno v Vojniku dne 24. novembra t. l. udeležila sta se tudi dva delodajalca iz naše župnije in sicer Samec J. p. d. Povh in Štiglic Fr. p. d. tudi Povh. Oba volila sta edino le celjske Nemce, od katerih seveda živita(?) Sramota za njiju in za celo našo župnijo.

(Iz Frankolovega) se nam piše, da ni k volitvi za okrajno bolniško blagajno v Vojniku šel od tod nobeden delavec, pa tudi nobeden delodajalec, še celo slovenski kandidat za to volitev se je odpeljal ta dan raje nekam drugam. Res čudna zaspanost!

(Pri občinski seji v Poljčanah) dne 20. m. m. stavil je č. g. Anton Šebat predlog, da se napravijo prošnje za slovensko nadsodišče in slov. vseučilišče v Ljubljani, za slov. napise na železničnih progah spod. štajarskih in za dvojezični poštni pečat poljčanske pošte. Predlog je bil enoglasno sprejet, ter so se peticije že poslale.

(V Poljčanah) priredi delavsko podporno društvo dne 8. decembra t. l. po večernicah zborovanje, pri katerem bode govoril g. J. Belé o trtoreji.

(Odbor bralnega društva na Dolu) je za dobo prihodnjih treh let sestavljen sledeče: Anton Gnus, načelnik; Franc Peklar, namestnik; Anton Fischer, Ivan Dernovšek, Frančišek Majcen, Alojzij Podmenih, Vinko Šentjunc in Anton Štefančič, odborniki.

(Iz Rajhenburga) se nam v popravek naše notice o ondotni slavnosti dne 20. t. m. poroča. „Vaš poročevalec gotovo ni bil pričujoč pri slovesnem odkritju cesarjevega spomenika, sicer ne bi bil opustil častno omeniti izvrstni slovenski slavnostni govor g. Benamina Kuneja, s katerim je napravil velik utis na ljudstvo, ki ga je verno poslušalo.

(V Rajhenburgu) bode v nedeljo dne 4. t. m. ob 4. uri popoldne pri županu g. Unšludu ustanovni zbor za Raiffeisenovo posojilnico za župnije: Rajhenburg, Koprivnico in Podsedo.

(Krajni šolski svet na Planini) uraduje samo nemško, in pri sejah govori se le nemško, akoravno nekateri odborniki niti besedice nemške ne umejo. Zaradi graščinskega oskrbnika, ki slovenski ne zna ali znati noče, zaradi tega ošabneža in nižjim slojem skrajno sovražnega tujca se da naš krajni šolski svet tako smešiti, da zametuje naš mili slovenski jezik. Ali so ti odborniki res še Slovenci, ali je še šolsko vodstvo in načelništvo slovensko? Takim pravimo Slovenci „šleve“.

(Vseh šest občin makolske fare) t. j. Sv. Ana, Dežno, Pečke, Statenberg, Stopno in Jelovec odposlale so 20. novembra t. l. prošnjo za dvojezični poštni pečat pri makolski pošti. Občina Jelovec ima sedaj samo slovenski uradni pečat, torej je po nedolžnem v št. 47 „Domovine“ okleščena.

(Občina Pleterje) v zdolski fari je sklenila pri svoji seji dne 6. m. m. udanost cesarju povodom njegovega jubileja ter v to proslavo služiti danes slovesno sv. mašo, pri kateri svetí ves občinski odbor z velikimi svečami.

(Iz Ptuja.) V merodajnih tukajšnjih krogih je govorica, da bodo vendar gradili železnično progo iz Ptuja v Krapino, katero so že štirikrat merili. To podjetje bo velika dobrota Haložanom, Ptuj in ptujski okolici sploh, ter trgovcem z vinom še posebno. Prva postaja bo baje v Novi cerkvi. Veselilo bi nas, ako bi tudi gospodje poslanci pospeševali to v obče dobro stvar.

(Krvavi izgredi v Ptuj.) Po noči 23. m. m. popivala sta v takozvanem Osterbergerjevem hotelu ondota pijonirska častnika, stotnik Müller in nadporočnik Tompa ter rezervni poročnik Grossauer. Mod Grossauerjem in obema častnikoma, ki so si bili sicer prijatelji, nastal je prepir, pri katerem sta oba častnika popadla svoji sablji ter neoboroženega posekala na tla, da najbrže več ne okreva.

(V Ormožu) zmagali so tudi pri letošnjih občinskih volitvah nemškutarji v vseh treh razredih. Kako dolgo še?

(Izpit za učiteljsko usposobljenost) so prestali v Mariboru trije kandidati, oziroma kandidatnje za slovenski in nemški učni jezik na ljudskih šolah, in sicer gospice: Bregant Kristina, Jošt Josipina, Sernec Božena in Vipavo Elvira ter gg.: Poljanec Josip, Pribil Dragotin (z odliko), Serajnik Beno, Strmecki Vatroslav, Tomažič Ivan, Tušek Matevž in Zinauer Friderik. Samo za nemški učni jezik gospice: Kresnik Marija, Mydlil Albertina, pl. Sauer Marijana (z odliko) in Wallner Marija, ter gg.: Nechetny Franc in Offenbacher Karol. Reprobirana je bila le jedna nemška kandidatinja.

(Iz mariborske kaznilnice) je ubežal nvarni kaznjenec Alojz Črepinko, ki je bil nedavno obsojen na 15 let težke ječe zaradi ropa in javnega nasilstva. Pobegnil je v ženski obleki.

(V Marenbergu) otvoril je narodno gostilno g. Artur Klobučar; dosedaj Slovenci niso imeli gostilne, kjer bi se bili čutili varne pred nemškimi izzivanjem.

(Obletnica graških nemirov.) Socijalni demokratje so se spominjali dne 28. novembra t. l. na pokopališčih sv. Lenartu in sv. Petra pokopanih „žrtev“ lanskim novembraškim izgrediv. Nastopali so govorniki ter položili vence na oba groba.

Druge slovenske novice.

(Veledušen dar.) Vladika Josip Juraj Strossmayer v Djakovu podaril je ljubljanski občini 1000 gld., da dá izvršiti v mestni dvorani sliko, ki bi predstavljala alegorično podobo kako so Slovenci po politični upravi med seboj ločeni in kako so v zvezi s Hrvati po njih idejah itd. — Na predlog odbornika dr. Ivana Tavčarja je občinski svet izrekel najsrčnejšo zahvalo vladiki Strossmayerju, temu vzornemu Slovanu. — Slava mu!

(Zgradba nove cerkve.) O svojem času smo poročali, da je umrla graščak g. J. Kosler sen, volil o svoji smrti tudi 10.000 gld. za zgradbo nove podružnične cerkve na Barji pri Ljubljani. Ta plemeniti čin je tem večje hvale vreden, če se pomisli, da širno ljubljansko močvirje s šestimi vasmimi nema do zdaj nikake podružniške cerkve in mora prihajati v oddaljene mestne ali sosednje cerkve k službi božji. Ta zadeva je vsled tega ozira vredna. Upati je baš sedaj, da dobi Barje svojo novo podružniško cerkev, ki bi bila ondodnemu prebivalstvu kot mladeži v velik prid.

(I. izkaz prispevkov slovenskih občin za cesarjev spomenik v Ljubljani.) Občina: Vrhnika 200 gld., Črnomelj 20 gld., Novo mesto 100 gld., Žilce pri Sv. Vidu 20 gld., Vodice 20 gld., Metlika 100 gld., Rakek 50 gld., Vipava 25 gld., Idrija 50 gld., D. M. v Polju 50 gld., Kranj 300 gld., Rudnik 40 gld.

(Imenovanje.) Evidenčni geometer I. vrste, g. Friderik Gatsch, v Logatcu je imenovan višjim evidenčnim geometrom II. vrste.

(Toplo vreme) smo imeli še meseca novembra po vsem Slovenskem. V drugi polovici, zlasti okoli 20—24. je bila temperatura sicer že blizu ničle, a 25. je bilo nastalo zopet silno toplo južno vreme. Sredi novembra letos še na Triglavu ni bilo snega, kakor se nam je letos izpod njegovega vznožja poročalo.

(Samomor.) Na Viču pri Ljubljani vrgel se je dne 24. m. m. topničarski novinec A. Ogrin

pod vlak, ki ga je takoj usmrtil. Storil je to baje v obupu, ker mu je bilo preveč prestajati vsled neznanja nemščine!

(Okrajna posojilnica v Radečah) kupila si je hišo, znani hotel Petričev, kjer ima tudi dobro obiskovano gostilno z najboljšimi pijačami in izborno kuhinjo. Nekaternikom pa to ni dovolj ter se drgajo ob posojilniški dom; mi moramo misliti, da delajo tako le iz dobičarskega namena, kar nikakor ni lepo ne častno za narodnjake. Posojilnici le želimo, da bi v svojem lastnem domu vrlo uspevala.

(V smrt na vislicah) je obsodilo novo-meško porotno sodišče 21. m. m. vdovo Ano Modic, katera je umorila svoje nezakonsko dete na grozovit način, kakor smo že poročali.

(Obdelovanje vinogradov) Letošnja vinska letina je po Kranjskem in Istri dokazala, da cepljenje z ameriškimi trtami ni prazno delo, marveč so uspehi tisočkrat poplačani, a bodo še bolj čez čas. Seveda, prvi dan trta gotovo ne bo — rodila. Torej vinoreja, na delo s cepljenjem!

(Za koroške Slovence) začela se je menda vendar enkrat neka akcija. Gledé ljudskega šolstva morali bi Slovenci že davno predložiti posebno spomenico — memorandum. Zadnje dni pa je poklical naučni minister načelnika „Slovansko-kršč. narodne zveze“, posl. Povšeta k sebi, da mu pojasni, kaj tirjajo slovenski poslanci gledé koroških razmer. Odgovor bil mu je lahko kratek: „Šol nam dajte, za slovensko dečo slovenskih šol!“

(Novi parniki avstrijskega Lloyd.) V Lloydovem arzenalu v Trstu pričenjajo že to leto graditi tri velike parnike, ki bodo za promet v Levantu ter obsegali po 4000 ton; ime jim bo „Carinthia“, „Carniola“ in „Stiria“.

(Poštenu ravnatelju v Trstu), dvornemu svetniku Karolu Pokorny, posvetili so tržaški in goriški slovenski listi „primerne“ sočutnice na pot k graškemu ravnateljstvu. Štajarski Slovenci hočemo s svojim pozdravnim nagovorom še malce počakati. Kakor že poročano, prišel je za ravnatelja v Trst višji poštni svetnik graškega ravnateljstva, pl. Moric Felicetti.

(Velika poplava v Trstu) V noči od sobote do nedelje bila je v Trstu in okolici velika poplava, ki je povzročila posebno na zgradbah in cestah blizu morja mnogo škode. Morje je bilo tako razburkano, kakršnega že Trst vsaj 20 let ni videl. Valovi so bruhali čez ceste ter iste globoko izorali, drugod zopet nanosili ogromne skale. Najhujše je razdjana cesta proti Miramaru. V ladjedelnici v Barkovljah odtrgali so valovi pet ladij ter jih ob pečinah na kosce zdrobili. Uničene ladije so bile last sicer povsem siromašnih rodbin, katerim je prinašala vsakdanji zaslužek ravno ladija. Škoda je velika.

(Slovenska šola v Gorici.) Po tolikih kriticah dosegli so goriški Slovenci letos vsaj toliko, da se jim je dovolilo vzdrževanje štirih razredov „Sloginih“ šol na deželne troške, dasi je slovenskih za šolo godnih otrok v Gorici najmanj za 10 razredov. Toda tudi one štiri razrede bodo morali Slovenci zopet nazaj prevzeti na svoje rame, ako nočejo pošiljati svojih otrok izven mesta v nezdravo poslopje, kjer vrh tega otroci niso varni med potom — laškega kamenja in pil. Najvišje sodišče na Dunaju razsodilo je namreč pred kratkim, da je bivša domobranska vojašnica pod Turnom, daleč zunaj mesta, povsem sposobna za slovenske šole. Vojaštvo je moralo pobegniti iz teh nezdravih prostorov, kjer ni bilo skoraj nikoli brez kakšne nalezljive bolezni, nežna slovenska deca se jim seveda ne smili.

(V Bovcu) na Goriškem se je ustanovila posojilnica.

(Osebnosti.) Deželnosodni svetnik v Rovinju, g. dr. Anton Perišič, je imenovan za predstojnika okr. sodišča v Voloski. Sodni tajnik v Rovinju, g. dr. Gregor Devescovi, je imenovan za deželnega svetnika istotam. Okr. sodnik v Voloski, g. Konstantin Budinič, je imenovan za sodnega tajnika v Trstu, a sodni tajnik v Trstu, g. Edvard Strausgitl pa je premeščen v Rovinj.

(Časten večer) priredi akad. dr. „Slovenija“ svojima častnima članoma gg. Antonu Aškercu in Ivanu Hribarju, županu ljubljanskemu dne 6. grudnia t. l. v veliki dvorani „Slovanske

Besede“ I. Bräunerstrasse 7. začetek ob 8. zvečer. Slovanski gostje dobro došli.

Druge avstrijske novice.

(Jubilejski praznik.) Današnji dan je praznik, dinastično patrijotični praznik po celi Avstriji. Razni zavodi, velika podjetja kakor tudi posamni bogati podjetniki, sklenili so na primeren način praznovati zase in svoje uslužbenke. Največ ustanovilo se je volil in ustanov za reveže in onemogle delavce, naj bi se tudi oni, ki nimajo ničesar tolažljivega v življenju, radovali ta dan ter se spominjali svojega skrbnega državnega očeta jubilarja, ki želi, da se proslavlja njegov jubilej z dobrimi deli. Z ustanovami in jubilejnimi fondi pa se je ob enem skrbelo, da ostane spomin na 2. december 1898 vedno oživljen.

(Cesarjevo pomiloščenje.) Povodom vladarskega jubileja je pomilostil presv. cesar vse one, ki so morda zaprti, ker so se odtegnili vojaškemu naboru ali so bili zaradi tega le obsojeni v daljšo službovanje, ravnotako so pomiloščeni vsi vojaški beguni, ki niso ubogali poziva k orožnim vajam ali aktivni službi.

(Državni zbor.) Slavnostna seja državnega zbora dne 25. m. m. je bila res slavnostni pojav sicer nikdar edinega parlamenta. Izdajalski revolucionarji, kakor Schönererjanci nemški nacionalci in socijalni demokratje, so vsi demonstrativno izostali, kar pa je vsekakor boljše, nego da bi s svojim ponašanjem v zbornici pohujševali. Socijalni demokratje so se opravičili da nimajo — črne obleke. Zbornični predsednik dr. Fuchs je imel jako lep slavnostni govor. Tudi gosposka zbornica je imela ta dan slavnostno sejo, h kateri je prišlo vse v uniformah in slikovitih znakih, tako generaliteta pod vodstvom fcm Becka, škofje pod vodstvom kardinala Grusche. Slavnostni govor je govoril predsednik knez Windischgrätz. — Potem ni bilo seje v državnem zboru do torka, dne 29. m. m. Seja dne 29. m. m. pa je bila zopet jedna tistih viharjih, kakor je že dlje časa nismo doživeli. Znani junak profesor Pfersche je očital mladoceskí straukt vsó krívdo lanskim praškim nemirov, za kar ga je imenoval Čeh Harold, lažnjivca. Nastali so na to jako hrupni prizori, in še le v ta namen izvoljeni posebni preiskovalni odsek je duhove deloma pomiril. Pozneje je odgovarjal grof Thun na interpelacije gledé izгона Slovanov iz Prusije, češ, da se dosedaj še ne more dognati, jeli postopala Nemčija zgolj po zakonu za izganjanje tujcev; ako pa bi to mejo preoračila, ter odpravljala cele sloje, ne le posameznike, ji bo Avstrija — vrnila z enakim. Deloma dognala in sprejela se je v seji dne 29. in 30. m. m. tudi trgovinska pogodba z Japonsko. Sprožila se je zopet enkrat odprava časnikaškega koleka, ki pa pride še le v kateri prihodnjih sej na vrsto. Parlament ne zboruje do 5. t. m., mogoče pa tudi, da se niti pred 15. decembrom t. l. ne skliče. Prišel se je že mesec december, a vlada še ni predložila ne budgeta za prihodnje leto niti ni dognala, kako se bo prihodnje leto, skupno gospodarilo, ker tudi pogodbeni provizorij ni sklenjen. V sredo se je mudil zopet enkrat grof Thun v Budapešti ter se dogovarjal z ondodno vlado gledé provizorija.

(Državni prebitek.) Za leto 1897 je sklenjen državni račun, ki kaže, da je preostalo letos 30 milijonov goldinarjev, kar se že ni pripetilo celih 12 let. Pribitek je finančnemu ministru ravno dobro došel, da pokrije z njim zvišanje uradniških plač za leto 1897 in 1898.

(Čehi) obhajajo dne 10. t. m. 80letnico svojega prvobornitelja, dr. Frana Riegera. Da, ves češki narod se pripravlja proslaviti ta dan ter na impozanten način častitati, možu, ki je skusil vse, kar zamore skusiti narodni mučenik, toda se nikdar ganil ne za ped od svojega programa: vse za svoj narod, vse za doseg skupne bodočnosti Slovanov. Za slavnim Palacky-jem bliščala se bo na veke zvezda radoljubna mučenika Riegerja na češkem obzorju, na obzorju jedinih Slovanov.

(Jubilejna slavnost na Ogrskem.) V ogrskem zboru, kjer so se duhovi sicer nekoliko pomirili, prečitato se je dne 29. m. m. vabilo

ministra za notranje zadeve, naj bi se zbornica udeležila slavnostne maše v stolni cerkvi. Predsednik je vabilo priporočal ter predlagal, da se ta dan naj ne vrši nobena seja. Poslanec Košut nasprotoval je v imenu svojih pristašev na skrajni levici proti vsaki slavnosti, češ, Ogrska tudi ni obhajala vladarsko 25letnico l. 1873, kaj nam potem mari 50letnica. Njegovi pristaši so mu burno pritrdjevali ter je nato poslanec Olay tako strupeno govoril zoper cesarsko osebo, da ga je moral predsednik zaustaviti. Taka je lojalnost Mažarov celó ob tako slovesni priliki!

Ogled po širnem svetu.

(Konferenca zoper anarhizem) V Rimu se je začela vršiti dne 26. m. m. konferenca, kako je uničiti anarhizem. Konferenca bo trajala mesec dni. Udeleženi so nad 40 zastopnikov raznih evropskih držav. Avstro-Ogrska je poslala šest zastopnikov. Predsednik konferenci bo italijanski zunanji minister Canavero. Zborovalce sta sprejela italijanski kralj in kraljica. Prav je, da se vršijo dogovori baš na italijanski zemlji, kjer imajo zborovalci največ „corpora delicti“ peklenške pošasti, ki se je izcimila iz italijanskih slojev.

(Grški princ Jurij — krečanski guverner.) Tudi ta neskončna kandidatura je dognana: interesovane velevalisti, t. j. francoska, angleška, ruska in italijanska naznanila so grškemu kralju, da je njegov sin princ Jurij imenovan za guvernerja na Kreti. Oče in sin sta bila z imenovanjem takoj zadovoljna, ne tako turški sultan, ki je še zadnje dni pisal ruskemu carju, kako mučen utis je napravilo to imenovanje nanj in na vse turške sloje. Prosil je carja, naj to imenovanje prepreči. Car Nikolaj pa nikakor ni bil sultanovega mnenja, nego je še celó poslal princu Juriju prav ljubeznjivo brzoglavno čestitko k imenovanju. Novi guverner je obljubil prebivalstvu na Kreti vsakoršno versko ter popolno politiško in državljansko prostost.

(Špansko-ameriški mir sklenjen.) Dolgotrajno pogajanje je vendar enkrat zaključeno. Španija se je udala v svojo usodo ter prepustila Ameriki tudi Filipinske otoke proti odškodnini 20 milijonov dolarjev. Španija se je s tem odrekla zadnji opori, da bi še prišla kedaj na površje svetovne politične veljave.

(Na Kitajskem) izišel je ravnokar ukaz kraljice na prebivalstvo, kako se mora vsakdo prijazno in postrežno vesti napram kristijanom, posebno pa še napram misijonarjem, ter da je spoštovati in varovati vsako kristjansko hišo božjo, najsi bo katere koli verske stranke.

Dopisi.

Iz Laškega trga. Konzumno društvo v Laškem trgu bi kaj dobro prospevalo in ustrezalo živi potrebi tukajšnjega prebivalstva.

Konzumna društva so se povsod tam ustanovila, kjer je dosti delavcev, ki so prvi pogoj za obstanek društva. Prebivalstvo okoli Laškega trga ni bogato, — mali posestniki in najemniki so, ki delajo večinoma po tovarnah, v premogokopu, na železnici itd., ker je zemljišča premalo, da bi se živeli od pridelkov svoje zemlje. Vsi ti delavci so prisiljeni v Laškem trgu kupovati svoja živila v štacunah, kjer jih morajo dražje plačevati, kakor n. pr. v Celju, in kjer dobivajo vrh tega slabše blago.

Drugi delavci zopet so odvisni od trgovca, ako mu oglje žgejo ali železniške prage izdelujejo in dovažajo. Mesto denarja dobivajo na račun blago, in primorani so jemati živila na knjižico, kjer se kmalu nabere računa toliko, da niso po končanem delu ne samo ničesar zaslužili, ampak v štacuni še dolžni na kupljenem blagu, in ves trud bil jim je brezvspešen, prihranili si niso ničesar.

Da bi ti delavci vsakokrat, kedar se jim oddaje tako delo le pod pogojem, da morajo vso potrebno blago jemati v štacuni delodajalca na račun zaslužka, ali če se jim mesto plačila, zaslužene mezde malovredno vsiljuje blago, kar naravnost pri oblastih naznanili tako postopanje, da se kaznuje po postavi, — bi si s takim korakom sebi sami pomagali!

Konzumno društvo bi tudi nadzorovalo vsako sumljivo konkurenčno trgovino, bi oddajalo blago sveže, ne preležano, z malim dobičkom, s katerim se pokrijejo le lastni stroški.

Pozdravljamo torej v predzadnji številki „Domovine“ sproženo misel za ustanovitev konzumnega društva v Laškem trgu in upamo, da se bodo kmalu našli podjetni možje za ustanovitev tega prepotrebnege društva.

Št. Lenart nad Laškim trgom. Dne 20. listopada t. l. se je pri nas vršil ustanovni občni zbor kmetijsko-bralnega društva „Narodna knjižnica“, ustanovljenega na proslavo 50letnega vladanja Njegovega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. Zbor je bil dobro obiskan, kajti udeležilo se ga je krog 200 ljudi, največ iz Št. Lenarca; počastili pa so nas tudi č. gostje iz Laškega trga in Jurkloštra ter iz šentrupertske in miklavške fare. Slovenske, cesarske in štajarske zastave so raz hiš pozdravljale udeležence. O pol 3. uri je nadučitelj g. Knaflč pred okrašeno cesarjevo sliko pozdravil zbor z domoljubnimi besedami ter razložil pomen cesarjevega 50letnega vladanja in pa važnost bralnega društva, na kar se je zaklicalo Njegovemu Veličanstvu trikratni „živio!“ in se zapela cesarska pesem, katero so vsi navzoči stojé popevali. Zborovalci so odposlali Njegovemu Veličanstvu brzojav, v katerem so mu izrazili svojo zvestobo in ljubezen. Potovalni učitelj g. Belé iz Maribora je zbranim v prav umljivi besedi razlagal o trtoreji ter je zato žel obilo odobravanja in zahvale. Mnogo navdušenja in burne pohvale sta žela za svoje poljudne govore čast. gosp. Kržišnik, kaplan iz Teharjev in velezaslužni g. dr. Karlovšek iz Celja. Oba sta prednašala o gospodarstvu slovenskega kmeta tako poljudno in mično, da so poslušalci do pol 8. ure zvečer vstrajali pri zborovanju. Kakor nam diši dobro zabeljena jed, tako se je zborovalcem prilegala njuna beseda, kajti zabeljena je bila z različnimi dovtipi, vzetimi naravnost iz ljudskega življenja in iz našega gospodarstva. Bodi njima za njun rodoljubni trud izrečena še enkrat srčna hvala. Med posameznimi točkami je pel domači mešani pevski zbor pod vodstvom organista in društvenega pevovodje, g. Novaka, milodoneče domoljubne pesmi, mladi pevski zbor se je celó lotil težke Sattnerjeve pesmi „Po zimi iz šole“, ter jo pel s hvalevredno sigurnostjo. Hvaležni smo g. Novaku in njegovim vrlim pevcem za ubrano petje, s katerim so nas med točkami kratkočasil. K društvu je pristopilo pri tem zborovanju 40 udov, med njimi dva dobrotnika in sicer g. Konrad Elsbacher, trgovec v Laškem trgu z darilom 5 gld. in nadučitelj g. Knaflč z darilom 8 gld. Omeniti se mora, da je tudi novo naseljeni trgovec v Laškem trgu, gosp. Juro Merzel, obiskal naš zbor ter pristopil k društvu, ravno tako oče prej imenovanega dobrotnika, g. Andrej Elsbacher. Vsi ti gospodje sodelujejo pri vseh slovenskih društvih ter imajo srce za slovenski narod, drugi trgovci v Laškem trgu pa Slovence le v svojih prodajalnicah radi vidijo, drugače pa delajo proti nam in prodajajo celo „südmarmoke“ žvepljenke, da se ž njihovim čistim dobičkom jemljejo na meji slovenskim zadolženim kmetom njihova posestva.

V društveni odbor so izvoljeni sledeči: nadučitelj R. Knaflč, predsednik; Valentin Dežlak, namestnik; Janez Novak, pevovodja; Vinko Lapornik, blagajničar; Zeme Jožef, knjižničar; Franc Guček, Franc Lapornik, Andrej Stegenšek, Martin Lapornik in Ulaga Jurij, odborniki. V odboru so zastopani fantje in možje.

Tako je storjen lep korak za vzbujenje zavdnosti našega prebivalstva. Društvo je osnovano tako, da dobi vsaka vas po jeden časopis že od upravnistva po pošti naravnost domov, le knjige se bodo dobile ob nedeljah za čitanje na dom. Naše društvo ne rabi torej nobene bralne sobe še manj pa gostilne. Pohvalno je treba omeniti prijaznost in sodelovanje nekaterih naših kmetov, ki so že naprej obljubili iti brezplačno z vozom v Laški trg oziroma v Celje po gg. govornike, ki bodo pri prihodnjih zborovanjih prednašali o kmetijskih in gospodarskih strokah. Tokrat je treba izreči očitno zahvalo posestniku Gašparju Laporniku na Lokah, ki je poslal svoj voz v daljne Teharje in pa Martinu

Laporniku na Gori, ki je dal že jedenkrat prej svoj voz in konje na razpolago za občni blagor tukajšnjega ljudstva.

K društvu lahko pristopajo tudi udje iz sosednjih far in sicer najmanje po trije skupaj, da se jim naroči jeden časopis.

Ob koncu zborovanja smo iz ust g. dr. Karlovškaka in č. g. Kržišnika slišali veselo vest, da prideta v kratkem k zborovanju v Jurklošter, kjer upamo zopet slišati njune zares lepe govore. Na veselo svidenje torej v našem Jurkloštru.

Ko so še vsi zborovalci zapeli jednoglasno „Cesarsko pesem“, so se razšli zadovoljni in veseli vsak na svoj dom, ne da bi popivali po gostilnah in trtili brez potrebe denar. Vsi, mladina in odrasli so se obnašali lepo in dostojno. Tako se je že prvi dan kazala moralna moč bralnega društva; kajti iz predsednikovega govora se je slišal klic, da naše društvo ne bode gojilo samo domoljubnega, patrijotičnega in narodnega čuvstva, temveč da bode delovalo na povzdigo kmetijstva in gospodarstva ter proti p'jančevanju. Naj se torej naše društvo širi, naj se razcvita in raste v prid šentlenartske fare, cele jurklošterske občine in slovenskega naroda.

Narodno-gospodarske novice.

Mrtva zemlja.

Spravljani so sadeži in shranjena semena, zemlja pa je prepuščena svojemu naravnemu počitku za več mesecev. Skrben kmetovalec, ki sam ne pozna trajnega počitka zase, ne pusti tudi da bi mu zemljišče čez zimo lenarilo. Ravno primeren čas se mu zdi, obračati pažnjo svojemu zemljišču tam, kjer med mnogovrstnim delom spomladi in poleti ni imel časa premisljevati. Mislimo namreč one dele, kakor jih ima žalibože skoraj vsako zemljišče, in katere lahko imenujemo bolano, ako ne naravnost mrtvo zemljo.

Taki mrtvi udje na posestvu so: kameniti, s trnjem ali grmičevjem zaraščeni svet, prodnati prostori, močvirja, mahovje itd. — Kakor pa skrbna gospodinja ne obupa nad sleherno boleznijo v hiši, ter ne teče takoj k zdravniku, temveč si skuša pomagati z domačimi, cenimi sredstvi, tako tudi razumen gospodar ne sme nikdar obupati nad nerodovitnostjo tega ali onega kosa na svojem zemljišču, niti ne bo klical vselej strokovne, a drage pomoči, nego si bo znal pomoči s svojo zdravo pametjo.

Kako se pretvori z grmovjem zaraščeni svet v plodovito zemljo, to je znano celó pravcatemu zanikernežemu: ako je prelen sekati in ruvati, pa jednostavno obraščen del požge ter zemljo prerahlja. Več truda in bistroumnosti zahtevajo kamenita ali prodnata tla, ako se jih hoče storiti rodni. Baš v tem oziru, kakor tudi gledé izsušenja močvirja, manjka pri nas večinoma potrebnega poguma in podjetnosti.

Koliko družin bi lahko preživel po Slovenskem ves oni svet, ki je še vedno v vodi ali pod kamenjem, prodom in mahom. Smelo trdimo, da imamo preveč rodne zemlje, sicer bi se ne preziralo take, ki nam je na videz pusta in mrtva. Kako je otimati vsako grudo zemlje vodnim elementom, učili bi se naj naši slovenski kmetovalci od obmorskih prebivalcev, kakor so severni Prusi, Holandi, Francozje itd. Noč in dan se v boju z valovi, vsako ped zemlje morajo si takorekoč pribojevati s silnim trudom, ter stati za njo na straži, da je povodenj zopet ne odnese. A zato pa vedó ti ljudje svoja rodna tla tudi ceniti in negovati.

Oni, ki puščajo v nemar vsako zemljišče, ki je le malko posuto s peskom ali prodom, učiti bi se naj šli k našim bratom na Kras!

Ostanimo pa danes pri vlažni in močvirnati zemlji, katere je pri nas primeroma ogromno, in katere osušitev je čisto le delo nekaj dni, da dobimo za vedno rodovito in obrestno zemljo.

Ako so travniki vlažni, ne zdi se še to lastniku baš škodljivo, češ, trava raste tem bolje. Dokler ni mokrota trajna, res toliko ne škodi, vendar ni taka trava, dasi bujno raste, nikoli tiste kakovosti in redilnosti, kakor na suhih tleh. Vrh tega taka trava kaj rada poleže, tla ovirajo obdelovanje, pri najmanjši plohi že nastopi voda ter uniči stoječo, tembolj pa še

pokošeno travo. Ako pa mokrota že na travniku ne prija, je za obdelovano zemljo naravnost pogubna.

Predno zdravnik kaj ukrene za zdravljenje bolnika, poišče pač vzrok bolezni. Tudi mokrota zemlje so lahko jako različni vzroki, in te je treba najprej najti in konstatovati.

Vlažnost provzročuje morda lega zemlje, ker je viseča; morda je kje viden izvir, morda pa je zemlja neprodirljiva ilovica. Pri viseči zemlji, ki dela jarke, v katerih se zbira mokrota, treba planiranja, t. j. jarki se zasujejo. Ako se nahaja izvir, najsi bo isti viden ali skrit, razširi se za toliko, da voda iz njega ne izstopa ter se potem skrbno in trajno pokrije; boljše pa je še, ako se da od izvira vrezati primerno globoka brazda, ki vodo odvaja. Ako vzdržuje vlažnost le neprodirljiva ilovica, prepričati se je, ni li morda že v nepomembni globini prodnata ali peščena plast, kar se najčesče najde pod ilovnatoto zemljo. Ako je temu tako, prekoplje se neprodirljiva ilovica, da se voda steka v prodna tla, kjer izgine brez kvara. So pa vzroki vlažnosti večji, težje premagljivi, napravijo se odprti ali zaprti jarki za otekanje. Prve imenujemo navadno vodotoke, druge pa, posebno če so položene glinaste cevi, drenaža. Zaprti jarki imajo prednost pred odprtimi, vsled česar je priprosto, a vspesjen način drenaže, da se odvodni jarki zasujejo s kamenjem in dračjem, na katero se nasiplje zemlje. Voda je dobila dovolj prostora za odtakanje, a jarek ni nikomur na poti.

Kakor pa je v hujši bolezni vselej vprašati zdravnika za svet, tako se je obrniti pri pravi večjih vodotokov ali drenaž na strokovnjaka, najbolje zemljemerca.

Suhi jesenski čas pa je vsekakor najprilavnejši čas za motrivanje in zboljšanje vsake malovredne ali mrtve zemlje.

Knjižvenost.

(„Popevčice milemu narodu“), pcezijs, zlo žil Anton Hribar, tiskal Dragotin Hribar v Celju. Pod tem naslovom izišla je ravnokar krasna knjiga, koja je dobiti v zalogi D. Hribarja v Celju za ceno 1 gl. 50 kr., po pošti 10 kr. več.

„Naša straža.“

Pod tem zaglavjem bode naš list priobčeval vse javnosti namenjene in za javnost pripravne novice o novem vseslovenskem društvu. Danes pričenjamo z imenikom pristopivših članov. Da bo vsakdo vedel, naj ponatisnemo še jedenkrat § 6. društvenih pravil o „dolžnosti udov“. Glasi se: „A. Udje morajo plačevati svoje doneske in sicer: Ustanovni jedenkrat za vselej vsaj 50 kron in razdelé lahko svoje plačevanje na 5 let po 10 kron. Redni udje plačajo vsaj po 1 krono na leto. B. Društva in zadruge morajo odrajtovati svoje letne doneske, katerih vsota se razmeram primerno dogovori z načelstvom, ki pa ne sme znašati manj nego 10 kron.“

Razen gg. dr. Majaron in dr. Krisper, ki sta plačala vsak po 200 kron ustanovnine, postali so društveni ustanovniki in ustanovniki ali vso ali deloma že vplačali še sledeči gospodje: državni poslanci: Josip Žičkar, dr. Andrej Ferjančič, Fran Povše, Josip Kušar, Ivan Vencajz, Ivan Robič, Josip Pogačnik, dr. J. E. Krek, dr. Ign. Žitnik, Vilj. Pfeifer, Fran Šuklje, H. vitez Berks, dr. Lavoslav Gregorec, Vekoslav Spindič, dr. Anton Gregorčič, dr. M. Laginja, grof Alfred Coronini, dalje gg. Stjepan Gijvič, poslovodja posojilnice istrske v Pulju, dr. Ivan Dečko, odvetnik v Celju, Fr. Lončar pos. tajnik, dr. Josip Serbec, odvetnik v Celju, dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju. (Dalje prihodnjič).

Izkaz darov za „Jubilejno kapelico sv. Cirila in Metoda pod Ojstrico“. Darovali so: mil. g. knez in škof dr. Mihael Napotnik 10 gl.; č. g. Fr. Ogradi, opat v Celji 10 gl.; sl. pos. v Mozirji 50 gl.; sl. pos. v Celji 10 gl.; sl. pos. na Vranskem 10 gl.; sl. pos. na Ljubnem 5 gl.; g. R. Bratanič, trgovec v Lučah 20 gl.; neimenovani v Solčavi 7 gl.; č. g. A. Rodošek, župnik v Mozirji 6 gl.; g. N. Zanier, trgovec in veleposestnik v St. Pavlu 5 gl.; č. g. L. Herg, stolni dekan v Mariboru 5 gl.; č. g. Ig. Orožen, stolni prošt v Mariboru 5 gl.; č. g. dr. M. Matek, podbravatelj duhovnišča v Mariboru 5 gl.; g. A. Turnšek, trgovec v Nazarjih 5 gl.; č. g. Fr. Višnar, kaplan pri Sv. Križu 5 gl.; č. g. Ivan Krančič, kaplan v Celji 5 gl.; č. g. Franc Cerjak, kaplan 4 gl.; po 3 gl. so darovali: č. g. Anton Borsečnik, župnik v Gornji Polskavi, č. g. M. Gaberc, župnik v Kapeli pri Brežicah, č. g. P. Gregorij Jenič, kapucinski gvardijan v Celji, g. M. Ljubša, učitelj v kaznilnici Karlat pri Gradcu, č. g. A. Medvešek, kaplan v Grižah, č. g. V. Mikuš, župnik v St. Jurju na juž. žel., č. samostan v Nazarjih, neimenovana v Gornjemgradu, g. Fr. Ks. Petek, trgovec na Ljubnem, g. dr. J. Vrečko, odvetnik v Celji. — Po 2 gl. 50 kr. so darovali: č. g. Fr. Korošek, nadžupnik pri Sv. Križu, g. Peter Majdič, lastnik paromlina pri Celji, č. g. Josim Ulčnik, župnik na Rečici in č. g. M. Zorko, kaplan na Rečici. (Dalje prih.)

Dijaški kuhinji v Celji, darovali so nadalje v tekočem šolskem letu: G. Simon Strenkl, učit. v Središči, 2 gl., g. Mat. Wutti, kmet v Ločilu 1 gl., g. Fr. Peklaž, župan, Dol, 2 gl., g. Jos. Moll, trgovec v Trbovljah 2 gl., g. Val. Južna v St. Jurju ob Tab. 2 gl., g. dr. Tomju Horvat, Ptuj 5 gl., g. Al. Domicelj Zagorje 1 gl., g. Elira Predovič, Ljubljana 5 gl., g. Fr. Rožman, Brežice 50 k., in od naslednjih nabrane vsote i. s. od g. Jožef Perjanč 50 kr., g. Jož. Znidaršič, 50 kr., g. Mart. Šketinc, 50 kr.,

g. J. Bratanič, 20 kr., g. Ant. Rozalin 20 kr., g. J. Gašperin 20 kr., g. J. Gerdoč 20 kr. in g. Valenček 30 kr., — g. Fr. Kalan Trbovlje 2 gl., g. Martin Ivnik, Sevnica 2 gl., slav. okr. hranil. v Slov. Bistrici 10 gl., č. g. Mart. Šket župnik, St. Rupert nad Laškem 3 gl., č. g. Miloš Schmid, župnik, Solčava 2 gl., g. Ljudevit Seitz c. kr. orož. stot. v pok. Vizora 1 gl., g. Jožef Družec, nadučit. 1 gl., v veseli družbi Mat. Smida v Podgorji od sledečih nabrane vsote: g. Ivan Rogina 1 gl., g. Lov. Verčkovnik 1 gl., g. Juro Korošek 1 gl., g. Juro Rogina 1 gl., g. Mat. Smid 1 gl., skupaj 5 gl., g. dr. Jos. Kolšek, odv. na Laškem 1 gl., g. R. Krusič, orož. vodja v Poljčanah, 50 kr., č. g. Ivan Lubej, župnik v St. Mihelu na Koroškem 1 gl., sl. čitalnica Sežana, 1 gl., g. Fr. Wartbühler paz. vodovoda j. ž. Trst 50 kr., gosp. Milka Kolšek, Lož 1 gl., g. Jakob Belec, c. kr. oficijal, Dunaj 1 gl., g. Fr. Matjašič, v Gradcu 1 gl., g. J. Jager, v Brežicah 1 gl., č. g. Anton Hajšek, dekan v Slov. Bistrici 5 gl., gospa Vera Kolšek v Ložu 1 gl., g. Lov. Serajnik, nadučitelj Prihova 50 kr., č. g. Peter Erjavec, župnik v Trbovljah 5 gl., g. And. Žajdala, svečnik na Staradi 1 gl., g. W. Wanous, Radgona 3 gl., g. dr. Jožef, Spešič, Središče 5 gl., g. Martin Kozinc, posestnik Prešna loka pri Sevnici 1 gl. 50 kr. in g. Fr. Matek, posestnik in mlinar v Sp. Rečici 50 kr.

Sejmi.

Dne 5. decembra v Šmarju pri Jelšah; dne 6. v Cmureku, Dobrni, Lučanah, pri Sv. Miklavžu v Pulju, pri Sv. Miklavžu v Savsalu, v Sevnici in Vuzenici; dne 9. v Dobovi in v St. Ilju v Slov. goricah; dne 10. pri Sv. Lovrencu v Prožinu.

Koledar.

Petek (2) Bibijana, m.; Hromacij, škof. — Sobota (3) Francišek Ksav., sp. — Nedelja (4) 2. adventna. Barbara, d. m. — Ponedeljek (5) Saba, opat. — Torek (6) Nikolaj (Miklavž), škof. — Sreda (7) Ambrozij, škof. — Četrtek (8) Brezmadežno spočetje M. D.

Loterijske številke.

Gradec 25. novembra 1898: 32, 53, 25, 42, 74
Dunaj " " " 81, 89, 16, 29, 2

Zahvala.

Najiskrenejšo zahvalo izrekamo vsem, koji so spremljali našo nepozabno hčerko, oziroma sestro

Polonico

k zadnjemu počitku. Posebno zahvalimo častito duhovščino, katero je celi čas v bolezni rajnko in nas tolažilo, tudi darilce vencev, domače pevce in sožalujoče udeleževance pri pogrebu iz St. Pavla, Braslovč, Vranskega, Gomilske, Hrastnika in drugod.

Št. Jurij ob Taboru, 28. novembra 1898.

Žalujoči: Val Južna oče, Ana Južna mati.
Julika in Pavlika Južna, sestre.

Novo otvorjena trgovina pri

„Savinjskem mostu“

Anton Kocuvan

trgov. c v St. Pavlu v Sav. dolini
naznanja slavnemu občinstvu, kmetom in pri-jateljcem, da je otvoril 1. novembra t. l. svojo podružno trgovino z mešanim blagom
na Groblji blizu Savinjskega mosta,
ter se najtopleje priporočuje in prosi za mnogobrojen obisk.

Prodajal bode po mogoče nizki ceni, ter vsakemu najboljše postregel.
Prodaja tudi lepo izdelane nove vinske sode iz hrastovega lesa. (433)

Komi

izučen v manufaktorni in špecerijski trgovini, več slovenskega in nemšk. jezika išče službo. — Pisma na gosp.

K. Kopatscha

(336)
v Slovenski Bistrici.

Reznike in ukoreninjeno trsje

„Portalis“

kakor tudi mlado čvrsto sadno drevje nizke in visoke rasti najboljših namiznih in gospodarskih vrst prodaja

oskrbništvo dr. Ignac grof Attems-ove graščine

(330) 3—2 v Brežicah.

Občni zbor

„Konsumnega društva“ z omejenim poročtvom v Verpetih hiš. št. 2 pri Frankolovem se bode vršil zaradi premale udeležbe zadnjega občnega zbora
dne 4. decembra 1898 ob 1 uri popoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Polaganje polletnega računa.
2. Sklep glede društvenega prostora za prihodnje leto 1899.
3. Razna vprašanja in odgovori.

(322) 1

Sklicatelj: Rok Lončar.

Kožuh za potovanje

je po ceni na prodaj pri g. J. Hočevanju
kroj. mojster v Celji, Graška ulica št. 19.

(327) 2—2

Slovenski dimnikar!

Slavnemu p. n. občinstvu in hišnim posestnikom v Celji in okolici ter po narodnih trgih Savinjske doline uljudno naznanjam, da sem z dnem 1. novembra t. l. pričel izvrševati

dimnikarsko obrt.

Priporočam se za vsa dela v mojo stroko spadajoča ter obljubljam, da bode ista vršil vestno in točno. Prosim posebno cenjene hišne posestnike, da jemljejo ozir name o novem letu, ko se oddaja pometanje dimnikov po hišah.

Z veličpoštovanjem

Franc Petavs

(315) 8-4 dimnikarski mojster
v Gaberjih pri Celji.

(302) 5—

Prodaja vina.

Kletarsko društvo v Ormoži, vpisana zadruga z neomejeno zavezo naznanja, da ima letošnjega vina čez 600 hektolitrov iz najimenitnejših ormoških gorc na prodaj. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri g. načelniku

Franco Hanželiču na Hardeku,
ali pri gosp. blagajniku Alojziju Miklu v Ormoži, ondi se tudi odgovarja na pismena vprašanja.

Čisto novo!

„Obravnava proti anarhistu Luigi Luccheniju, morilecu Nj. Veličanstva cesarice avstrijske, kraljice ogerske. Natančni in zelo obširni popis umora.“

Ta zelo zanimiva knjižica dobiti je pri **Drag. Hribar-ju** v Celji po 20 kr. komad, po pošti 23 kr. (331) 3—2

PRISTEN

Cena zavoju 25 kr. (50 vinarjev)
vsečina 500 gramov.

V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci le take izvorne zavoje.

Vinko Čamernik

kamnoseška in podobarska obrt
v Ljubljani

nasproti mestne elektrarne.

Priporoča se častiti duhovščini v izvršitev umetnih in kamnoseških del kakor: altarjev, prižnic, obhajilnih miz, krstnih in kropilnih kamnov

priporoča svojo

veliko zalogo vsakovrstnih grobnih spomenikov

iz raznih marmorjev in granitov.

Izvišuje

kompletne rodbinske rakve in spomenike.

Strugarnica marmorja z električno silo.

Obrise in proračune na zahtevanje zastonj in franko!

Slovenci! rojaki!

Naznanjam svojim rojakom Slovincem, da sem prevzel v Zagrebu „Puntigamsko pivovarno“ v ulici Ilica št. 54. Točim pristna domača vina in izborna pivo ter imam najboljšo kuhinjo. Rojaki, obiskujte me, žal ne boje nikomur. Opozorjam tudi Savinjsčane in flosarje na mojo izbornu gostilno in domačo postrežbo. Preskrbujem tudi frišni špeh kg. po 58 kr. in pa svinjsko mast kg. po 70 kr. Vedno dobiti tudi sveže ribe in pitani kapuni po najnižjih cenah.

(318) 4—4 **Anton Uratarič**
gostilničar v Zagrebu.

C. i kr. priv. tvornica,

brizgalnic, cevij in

kmetijskega orodja

R. A. Smekal
v Cechu na Moravskem
Podružnica
Zagreb
nudi

sl. gasil. društvom brizgalnice vsake vrste s patentom proti zmrzlini cevij in opreme. Posestnikom kmetijske stroje ter peronospora-škropilnice, slednje po 11 gld. komad franko vsaka pošta. Plaćila tudi na obroke. Prekupcem zdaten rabat.

Podružnica Zagreb.

Slov. skladni in stenski koledar 1899

priporoča

Drag. Hribar

v Celji.

Skladni koledar velja 60 kr.

s pošto 5 kr. več.

Stenski koledar velja 25 kr.

s pošto 3 kr. več.

Dobi se tudi pratika na debelo in drobno.

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporočam častiti duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako niskih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Proti božičnim praznikom kupim vsako množino pitanih kapunov. Gospodinje glejte torej, da bodete začele pravočasno pitati, lepši ko bodo, dražji jih bodem plačal. — Nadalje kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme. Ob času vsake vrste sadje tudi divji kostanj vsake množine, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretino. Kupim tudi suhe gobe, orehe, suhe in sveže hruške, jelod itd., vse po najvišjih cenah. — Častitim gg. duhovnikom naznanjem, da imam vsakovrstne pristno čebelno-voščene sveče v zalogi.

(293) 52—8 Z velespoštovanjem

Anton P. Kolenc

„Pri dobrem pastirju“!

DRAGOTIN HRIBAR

Rotovška ulica 1 Celje Rotovška ulica 1

Trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega orodja
na debelo in drobno

priporoča g. trgovcem in slavnemu občinstvu sledeče
predmete za Božič:

podobice za jaslice, barvani papir na eno in obe strani, zlati in srebrni papir, gladki in prešani, zlato peno, šumeče zlato, svilnati papir v vseh barvah, peresa za cvetlice, (Blumenblätter), cvetje (Blumenbötzel), žice (Blumendraht), barva za mah (Moosfarbe).

Nadalje priporočam svojo veliko zalogo voščilnih kart in voščilnih pisem, papirnatih vreče, ovitni papir, peresa, svinčnike, peresnike, kancelijski, pismeni in konceptni papir, molitvenike, denarnice, kamenčke, tablice, črnilo, zavitke, radirke, ter sploh vse v to stroko spadajoče stvari, po niskih cenah.

Krasna darila za Božič in Novo leto, kakor: fine kasete za poezije in slike Vse po niskih cenah.

Trgovec
pri cerkvi

Franc Kartin

v Št. Jurju
ob južni žel.

Trgovina ustanovljena pred 60. leti.

(300) 10—6

Priporoča prečastiti duhovščini in
slavnemu občinstvu

svojo bogato zalogo raznovrstnega

manufakturnega,

solí, barv,

suknenega in

železnine in stekla,

specerijskega blaga,

vina in žganja.

Kartin kupi vse v prvih,
največjih tovarnah

v velikih množinah, zato

vsako stvar ceneje prodaja,
kakor vsak drugi.

Kartin kupi in plača po
najvišji ceni vse

kmetijske in poljske pridelke kakor:

jajce

laneno seme

maslo

orehe

fižol

suhe hruške

pšenico

suhe slive.

oves

Kartin pošilja vse poljske pridelke v
tuje dežele, zato je v stanu plačati
najviše cene.

Postrežba točna in vestna.

Zahvale.

Spoštovani gospod!

Zahvaljujem Vas, ker ste mi poslali tako izvrstno zdravilo proti kašlju in prsoboli. Porabil sem jedno steklenico trpotčevega soka, pa sta mi kašelj in prsobol skoro prenehala. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka ter zraven tudi 2 zavoja čaja proti kašlju. Z velespoštovanjem

Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, dne 19. vinotoka 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), kateri deluje tako izvrstno zoper kašelj, prsobol, hrip, težkemu dihanju pa tudi za stare bolečine, dobiva se vedno svež v lekarni k Zrinjskomu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naj vsakdo pazi na varstveno znamko, ker le oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena steklenici trpotčevega soka z natančnim navodilom o uporabi je 75 krajcarjev.

Zraven trpotčevega soka je tudi dobro rabiti gorski čaj proti kašlju.

Cena jednemu zavoju gorskega čaja proti kašlju z natančnim navodilom je 35 kr.

Prvo kakor drugo se pošilja vsak dan po poštne povzetju. Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži za vozni list in za zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim časom sem si naročil od Vas jedno steklenico krepilnih švedskih kapljic, one so meni in mojim znancem tako dobro pomagale, da se Vam moram za to dobro zdravilo najtopleje zahvaliti. Blagovolite mi za moje znance še poslati tri steklenice po 80 kr. po poštne povzetju.

S spoštovanjem

Vid Zanič

Modruš, dne 26. maja 1898.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem žilodčevim boleznim, pospešujejo prebavljenje, čistijo kri, krepčajo želodec. Po teh kapljicah se izgubé vse bolezni v želodcu in črevah ter se dobi dober tek. Paziti je treba na varstveno znamko, ker le one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena jedni steklenici krepilnih švedskih kapljic z natančnim navodilom je 80 kr. Pošilja se vsak dan po poštne povzetju. Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži za vozni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročila, ki znašajo 5 gld. in več pošiljajo se poštne prosto.

Vrlo spoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece vsled trganja po udih in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše „mazilo proti kostoboli“ ustala je že po treh dneh, a danes pa, hvala Bogu, hodi. Zahvaljujoč se Vam na tem izvanrednem mazilu ostajam pokoren sluga

Bartol Lisički.

V Strmcu pri Stubici, dne 22. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid) je vrlo dobro zdravilo proti trganju v kosteh, revmatizmu, bolečinam v križu, proti prehlajenju, pri prepihu itd. Mazilo krepi izmučene žile, ter pomaga starim, ki trpijo na slabosti v nogah.

Vsaka steklenica mora biti prevedena z varstveno znamko, t. j. s sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarne, koje nosi to varstveno znamko na steklenici. Cena jedni steklenici mazila proti kostoboli z natančnim navodilom je 75 kr. Razpošilja se vsak dan po poštne povzetju.

Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži za vozni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.